

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Artykuł "Skolska hłdka. Nadbytek studovanych lid..."

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 031.090

Data wydania oryginału

1910

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Školská hlídka.

Nadbytek studovaných lidí.

Poslední dobou počet studovaných lidí, kteří nemohou dostati míst odpovídajících studií, jest stále větší a větší, takže dav „studovaného proletariátu“ velice roste. A nejsou v něm jen lidé nedostudovaní, nýbrž mnoho z nich svá studia řádně dokončilo. Není zkrátka míst v takovém počtu, v jakém školy vydávají absolventy. Zjev tento považujeme za důležitý i pro sebe jednak proto, že jest příznakem poměrů v dnešní společnosti, jednak i proto, že počet studující mládeže pocházející ze širokých vrstev lidových jest stále větší, a příští osudy její stávají se osudy lidových rodin.

U nás možno do dnes pozorovati u všech vrstev snahu vzdáliti se co možno nejvíce praktického povolání, utíkati od polí, dílen, řemesel a živností ke studiím, namnoze suchému školskému studiu nemajícmu smyslu pro skutečný život. Tato zvrácená snaha typická jest dosud u stavu rolnického, částečně i živnostenského. Příčinou toho jest neláska k praktickému povolání, namnoze odpor ku práci rukou, neporozumění poměrům a — snad nejvíce — falešné představy o služebním životě a poměrech t. zv. intelligence, úřednictva, učitelstva a profesorstva. O životě těchto vrstev panují u nás opravdu klamné představy; ve skutečnosti zejména úřednický a učitelský stav jest jedním ze stavů v ohledu duševním a morálním nejvíce zotročených, odvislých od nejprázdnějších a nejmeně odůvodněných autorit, a také v ohledu hmotným nepříznivě postavených. Tíhu tohoto zotročení necítí ovšem nezasvěcení rodičové, když rozhodují o budoucnosti svých synů; avšak za to pocítí ji dvojnásobně děti až dospějí, až vystudují a najdou zaměstnání, a ovšem až bude už pozdě. Nezasvěcenost do poměrů intelligence, rozhodující při volbě povolání, jest provázena jinou, hlubší příčinou, pro kterou utíká se od praktického života. U malého zemědělství jest to jednak živoření nedostatečným výnosem půdy nebo neracionelnost hospodářství, ale také ta zvláštní snaha po jiném, „městském“ životě a „městském“ zaměstnání. U živnosti jest to úpadek její, z něhož východisko se hledá tím, že se opouští, na místě snahy po zmodernisování a povznesení. Pokud dělníci snaží se dát své syny vystudovati, rozhodují se tak proto, aby uchránili je nynějšího bédného života dělnického, jak jej sami prožívají.

Těmito poměry plní se střední a vysoké školy nad mozkost umísťti všechny absolventy, takže značná část jich ocitá se po zkouškách na prahu života, aniž by se mohla někde uchytiť v zaměstnání, pro které leta trávila na školách. Nastává přebytek studovaných lidí, vzniká „studovaný proletariát“, který přijímá místa stojící daleko pod úrovní jeho studií. A i o tato místa zápasí mezi sebou, užívaje vlivu protekce, které tu poskytuje se plná vůle k nemravnému, znepravujícímu působení, k snižování charakteru, čímž hned na počátku života ztrácí mladí lidé poctivost a čistotu své duše a jdou do dalšího života mravně porušení. Ze děje se tak na veliký neprospěch společnosti, jest samozřejmo. Lze míti za to, že stav bude ještě horší, až i u nás počnou některá veřejná místa zaujímati studované ženy.

Nadbytek studovaných lidí jest takový, že zajímají se jím v poslední době všechny stavovské odborné časopisy úřednické, učitelské, a i měšťácká žurnalistika vůbec. Označují se mnohé prostředky, jak by se dalo odpomoci, a jest s podivem, jaké u myslícího člověka nemožné reformy navrhuji. Mezi takové reformy patří na př. snahy po zvětšení počtu zkoušek za studia a po jejich správnění, nebo návrh na zvýšení školného, aby zmenšil příliv žactva na střední školy. Takovýto návrh jest krajně protidemokratický protilidový. Už dnes mnohým dětem chudého lidu jest leckteré studium znemožněno školním platem. Ve školství musí spíše pronikati snaha po odstranění veškerého školného a i jiných výloh za studování, aby středoškolské a vysokoškolské studium nestalo se privilegiem majetných vrstev. I snahy po omezení počtu studujících jsou nesprávné, žádajíce vlastně omezování vzdělání. Kromě toho takovéto snahy jsou úplně povrchní, skýtající pomoc na čas, a jsou i násilné. Jsou-li příčinou útoku od praktického života neproduktce zemědělství, úpadek živností, tíha dnešního dělnického života a pod., pak musí se už odtud konati náprava, musí se odtud počínati s reformou. Musí být povznesen život těchto stavů, aby měly k svému zaměstnání a životu lásku a aby v něm rády zůstávaly. Zejména dělnictvu musí být zajištěn řádný hmotný i kulturní život, aby necítilo ustavičně své otročké okovy a aby nepovažovalo vyvážnutí z práce rukou konané za osvobození. Nutno ovšem ukójiti i v těchto vrstvách potřebu vzdělání. K tomu však bylo by zapotřebí reformy celého našeho systému školského, nepraktického, neživotního, školometského. Školství mělo by býti ovládáno snahou po zvýšení všeobecného vzdělání všech lidí a po řádném odborovém vzdělání každého stavu. Naše školství dosud většinou vzdělává lidi pracující hlavou, ne rukou. Odborné školství jest u nás v počátcích, a jen těžko a pomalu se rozvíjí, a to nejen nepřízní vlád, zemí a veřejnosti vůbec, ale i proto, že odborné školy mnohých odvětví jsou málo vyhledávanými, neboť není významu jejich dosti rozumného. I školám určeným tak výrazně praktickému životu, jako jsou dvouroční pokračovací školy průmyslové, rozumí se často jako studiu na výcvik pro kancláře, ne pro dílny. V pokročilé cizině, zejména v Americe a v Dánsku jsou ke studiu vyhledávány především školy odborné, skýtající porozumění a hlubší

pochopení jednotlivých odvětví výroby; absolventi z nich vrací se k svým zaměstnáním, jimiž se spokojeně žíví.

Zamyslíme-li se o věci hlouběji, můžeme snadno říci, že vlastně otázka nevznikla „nadbytkem studovaných lidí“, nýbrž nedostatkem míst pro ně. Kdyby u nás zřizovány byly všechny ústavy a podniky, jež obyvatelstvo a veřejný život potřebuje, vznikla by potřeba množství nových sil. Tak obecné školství neodpovídá dosud počtu obyvatelstva, obyvatelstvo trpí nedostatkem nemocnic a jiných takových ústavů, nepodnikají se nutné veřejné práce atd. Jest to tedy také vládní systém ustavičně svádějící pozornost a peníze na militarism a zanedbávající rozvoj občanské společnosti a jejích potřeb. V ministerstvu vyučování se také uvažuje o tom, jak by se dala provést náprava, aby zmenšil se počet studující mládeže. Zdá se, že odtud fedrován bude návrh, aby omezen byl počet mládeže na studia přijímané, čili vlastně aby omezen byl počet vzdělaných lidí. Tomuto ministerstvu by slušelo, kdyby ve vládě podalo návrhy na provádění různých zařízení obyvatelstvu potřebných, aby se studovaní lidé v nich mohli umísťti. — My, uvažující o této otázce, podotýkáme, že bédný stav dnešních absolventů středních a vysokých škol nás vlastně nepřekvapuje, neboť jest příznakem vývojových násilností a nepřírozenosti v dnešní kapitalistické společnosti, která nedovede účelně řídit nejen svůj hospodářský rozvoj, ale ani nedovede upravit svoje vzdělání do náležitých poměrů k životu. A nevěříme, že by dnešní činitelé dovedli otázku „studovaného proletariátu“ rozřešiti nějakým důkladným, opravdovým způsobem, ačkoliv se v první řadě jedná o otázku měšťáckých tříd. My se svého stanoviska viděly bychom kořen zla, jak jsme již řekli, v neutěšeném životním postavení širokých lidových vrstev, malých lidí vůbec. A odtud také, myslíme, měla by počínati reforma. Nutno jest upravit živnostenskou, malo-rolnickou a především dělnickou otázku, hledět zavěsti takové poměry životní pro tyto vrstvy, aby byly živý životem důstojným člověka, a útek od práce se jistě zmenší. Naopak studium nutno zařídit tak, aby schopní lidé studovati mohli na státní útraty; protekce ze studia musí být odstraněna. Protože pak studuje se namnoze pro ten vnější účel, aby docíleno bylo stále, „jisté“ zaměstnání, nutno pracovati k tomu, aby stále bylo i zaměstnání pracující třídy řádným rozvrhem práce, upravením pracovní doby, ochranou před nezaměstnaností a pojištěním pro stáří. Pro všechny pak pracující stavy nutno organisovat co nejvyšší všeobecné i odborné vzdělání. —pl.

Stenografický kurs počáteční počne v pondělí dne 8. srpna v hl. budově vys. školy technické v síni č. 4 o 8. h. ráno. Před počtem dodatečný zápis.

MALÝ OZNAMOVATEL

Ve všední dny platí se za řádek inzerátů 14 h, v neděli 16 h.
Inzeráty do Mal. oznamovatele přijímají se pouze do 15 řádek. Větší inzeráty účtují se dle všeob. sazby vyšší.

Služby a práce.

Zástupcové
a cestující

pro navštěvování privátních osob s pánským i damským zbožím přijmou se na vysokou provizi. Oferty pod znač. Světlová firma 300 cc. 3532

Klempíři, kováři
a zámečníci na stavbu pro Prahu i venkov přijmou se v pondělí v Ústavě práce kr. hl. města Prahy 1155

Mladí kameníci,
kteří se vyznají i ve vytěsňování a ve zpracování pískovce, dotažte se u firmy **S. Kobler,**
Miroslav (Morava). 2846

Příručí
ob. kolon. i želez., rychlý detail., dosud v místě, prosí ct. správy konsumu o místo; nast. 15 zám. Nabídky pod zn. Svaz 2605 do administrace t. l. 1153

Příjmu
zručného dělníka na stálou práci celoroční ihned. Jindřich Tluka, truhlář v České Skalici. 2145

Páni, též dámy
přijmou se jako cestující neb překupníci. Vyděl. hravě denně 30-40 kor. hned v hotovosti. Některé páni docela 300 K za týden. Rádká příležitost, kterou si každý žn. trv. a hoj. výdělek opatř. může. Nab. na dovozní dům v Litvli (Mor.). 2134

Několik farmařů
na železo a ocel pro cizinu poukáže v pondělí Ústav práce kr. hl. m. Prahy. 1164

Vyučování.

Plachty nepromok.
a přikrývky na koně.

J. Žitný, Karlín,
Královská třída č. 41. 4103

Uzenářské výrobky:
1 kg. pražsk. salámu K 1 60
1 kg. polského salámu K 1 60
1 kg. uzen. bůčku lma K 1 92
1 kg. uz. krkov. lma K 2 40
25 vuřtů n. 25 párků K 2—
zasílá vždy čerstvé na dob.
jen od 5 kg. Karel Mirovský,
str. uz. Praha II., Vyšehr. tř.
23. Překupníkům ve velkém
zvláštní ceny. 4841

Do Berouna a okolí!
Všecké laky, tuky, barvy
suché i jemné třené, laky na
klobouky a emailové všech
odstínů, potřeby pro domácí
prostředky, zboží materiální
a drogy nabízí v cenách mír-
ných 941
Droguerie Hrubý, Beroun,
Palackého třída 94.

Doporučujeme
k nákupu masa a
sádla známý závod
Jana Plzenského,
Primátorská tř. 152
Praha-Libeň.

Kupujte přímo u výrobce
zbytky
váhové a metrové pod vý-
robní cenu. Bílé zboží od 24 h,
barevné od 30 h a výše. Za-
stoupení 544

E. Zemánek,
Praha Karlín, Královská tř.
14 b, I. posch. Kapesníky za
polovic. 1 tučet od 64 h. výše.
Sklad zboží tříkotového a vý-
roba prádla a zástěr ze zby-
tků. Samoty levn. než kdekoli

Levné vepřové maso
a sádlo.
1 kg. bůčku syrového K 1 52

Odložené šatstvo
pánské i nové mod. lev. prodá a
též kupuje J. Zenker, Malá
Strana, Lužická ulice č. 104

Velocipedy nejlevn.
přímo u výrobce. Pouška, Vi-
nohradý, jen Divišova ul. Stále
vel. výb.; vešk. opravy. 758

Kolena vepřová
bez pazourku, úplně čerstvá
1/2 kg. syrových . . . 88 hal.
1/2 kg. nakládaných . 70 .
1/2 kg. uzených . . . 72 .
Znamení šunky, jazyky vep-
řové a hovězí, uz. pečené,
krky, plecka sjímaná, plece
balené, boky libové, vše úplně
čerstvé a nejlepší jakosti za-
silám od 5 kg. dobr. Račte
učinit zkoušku. 2101
V. Chmel, uzenář,
Praha, Spálená 7. Tel. 3310

Turistům a rodinám
na letním bytě doporučuji své
výborné a trvanlivé salámy
bez přísady zaručené la ja-
kosti. Salámy: uherský, vero-
necký, pražský, krakovský,
šunkový, debrecinský, brun-
švický a různé jiné druhy,
též masité konzervy vele-
jemné, volkř. výběr, zasílám
od 5 kg. na dobř., ceník zdar
V. Chmel, uzenář,
Praha, Spálená 7. Tel. 3310.

Sádlo škvářené la
zaručené bez přísady ve smal-
tovaných nádobách
5 kg. brutto za netto K 9 80.
Uzené sádlo vyvařené též ve
smaltovaných nádobách
5 kg. brutto za netto K 6 60
zasílá na dobřiku
V. Chmel, uzenář,
Praha, Spálená 7. Tel. 3310.

Prodá se lev. domek
v obci Třebusicích, okr. Slaně,
sestavající ze 4 světnic, 1
kuchle, 5 chlívků, voda v do-
ně. Před byty květ. zahrada.
Blíží sdělí Jos. Hýbl v Kolči.

Maso a sádlo.
1 kg. bůčku a ram. K 1 52
1 . uz. bůč. a ram. K 1 68
1 . hlav . . . K— 72
1 . tlačanky . . . K 1 12
1 . salám pol., praž. K 1 80
1 . sádla řem. b. k. K 1 68
1 . sádla plsního . K 1 84
1 . sádla slezinsk. K 1 12
Zasílá na dobřiku 2119

Václav Šebele,
Žižkov, Žižkovo nám. č. 128

Na 1 korunu týdně
nov. šicí stroje s 6l. zárukou
dodává česká fa J. Němeček,
Matnická ul. č. 3. 753

Šunka 502

Guttman,
Soukenická ul.

Pokladna č. 3
Wertheim s paskvil. záv.,
4 F. Wertheim,
6 s dvoj. dvířky,
8 . . . B. Wiese,
obte zachov. jsou levně k do-
aný u Hynka Klepetáče, Pra-
a, Železná ulice č. 11. 503

Boty — Mičan
Vinohradý, Palackého tř. 14 n.

Oxfordové košile,
damské a dětské
prádlo
obdržíte v cenách nejlevnější. u
Marie Hujové,
Žižkov, Lipanská ulice č. 7.

Šicí stroje, hodiny
skvosty z dražeb prodává
dhadce zastav. Nejedlý, Ži-
kov, Poděbradova tř. č. 8 u.

Dělníci, pozor!
Všecké správy hodin se
obře a levně se zárukou
otovují u soudruha Č. Liský
a Král. Vlnohradec, Pala-
ckého tř. č. 80 n. Na skladě
ojný a levný výběr všeho
ruhu hodin kapesních i na-
lanných. 1263

la lyster (lustre)
bedv. leskem, 140 cm. šíře v
arv. modré, černé, hnědé, šedé
2 40, ve skv. modr. barv.
3 — za 1 m. u fy Guttmana,
Soukenická ul. č. 22. 508

Do hostinců a obcho-
dů 25 vuřtů neb párků 2 K. 1 kg.
polsk. 1 80, praž. 1 60, tlačanky
1 20, zasílá dob F. Lešek,
vývoz šunek v Pisku. 4862

Márodní domek
e 4 místn. se zahr. levně pro-
dám za přič. přejílení v Ma-
lešicích 86. Blíží u majitele
Vil. Lieanera, Nové Vysoc-
čany 217. 1148

Do Lodenice a okolí.
Domek
se zahrádkami ve velmi přá-
myslově krajinně levně na pro-
dej. Blíží na obecním úřadě
v Chrastonicích, p. p. Lode-
nice u Berouna, neb v Lode-
nici u p. J. Nejedlého, o. k.
hajného v. v. 1152

Prodá se domek
o šesti místnostech, k obý-
vání, kram s mandlem a kon-
cese na stáčení lahvového
piva v místě, kde se stavi.
K doptání u pana 2137
Jana Schornika,
truhláře ve Slaném.

Všeob. oznamovatel
Ženskylékař a porod
Dr. J. Goldberger, Železná 20.
Tel. 321-VIII., 9-11, 2-5. 622

Na výměnu
dám obhlápe do české školy
buď za děvče nebo hochu,
kde byl by klavír v domě
k použití. Též u mne jest
klavír k dispozici. Laskavě
nabídky pod adr.:
Ad Fischer, č. 810,
Nové Město nad Tafelfichten
u Friedlandu. 2144

Poděkování!
Z Ústí n. Orli.
Nížeapsaná v. ává vroucí
dík pojišťovací společnosti
„Universale“ v Praze, Bredov-
ská ul. čp. 10 za rychlé beze
všech srážek a průtahů vy-
placení obnosu, na který můj
zemř. manžel po krátkou do-
bu pojišť. byl a doporuč. tento
lid. ústav každému co nejvř.
Celest Kaufmanová, Ostružní
ul., Ústí n. Orli. 2136

Úvěr osobní
i jakýkoliv jiný proti mírným
splátkám poskytuje rychle a
výhodně úřednictvu a živnost-
nictvu všeho druhu, jakož i
každému úvěru schopnému
Všeobecná úvěrní
společnost v Hradci
Králové. 8641

Známká na odpověď.

Peněz jako želez
mohou páni a dámy lehko vy-
dělati prodejem patentní no-
vinky. Blíží zda. ma. Pište
ještě dnes listek úřadě
„Uranos“
ve Fuerth č. 52, Bavorsy. 976

Konkurs.
Dělnický poraovní spolek v
Pelhřimově přijme ku vedení
obchodu svého od 15. zří
1910 zručného, kauce schop-
ného příručného, nejraději sou-
druha. Blíží podmínky dle
dohodnutí. Laskavě nabídky
přijíma
Jan Červenka, Pelhřimov,
č. 274-II. 2111

Vedlejším výdělkem
možno každému bez rozdu
zlepšiti si své příjmy do-
poručováním výrobků po-
trebných a pro domácnost
neposíratelných. Možno pro-
vozovati ve volném čase!
Dotazy buďtež adresovány
do adm. t. l. pod zn. 4881
„Pili zdan“ č. 445.

Naše školy, spolky, organizace
lépe situov. děln. poraďte
hromadné výlety do
Prachovských skal,
tohoto velk. lep. ho, divotvor-
ného díla přírody. Lidově, levn.
obědy, večeře, noclehy, prů-
vodci, pivo atd. ochotně
obstará a prosp. zašle sprava
Pensionátu Společenstva v H.
Lochově u Jách. Nejkrásnější
sidlo letní, 5977